

۲. کتب فقهی

مورد نظر قرار گرفته است. همین رویه در کتب تفسیری و حدیثی نیز پیگیری شده است؛ به گونه‌ای که در حوزه تفسیر «التبیان» شیخ طوسی و «الجامع لأحكام القرآن» قرطبی مورد استناد قرار گرفته و در حوزه احادیث، به کتبی نظیر «وسائل الشیعه» و «مستدرک الوسائل» در کنار کتاب «کنز العمال» متقی هندی، از محدثان بزرگ اهل سنت، مراجعه شده است.

در آثار فقهی امامیه پس از تفکیک ادوار فقهی، به ۱- دوره متقدمان، از عصر غیبت (۳۲۹) تا زمان درخشش محقق حلی، ۲- دوره متأخران از وفات محقق حلی (۶۷۲) تا زمان درخشش شهید ثانی، ۳- دوره متأخر متأخران، از وفات شهید ثانی (۹۶۵) تا درخشش ابوالحسن اصفهانی (۱۳۷۵) و ۴- عصر حاضر، برجسته‌ترین کتب و آثار فقهی که بتوان نمونه‌ای از آرا و اقوال اغلب فقیهان امامیه را از خلال مطالعه آنها دریافت، مورد استناد قرار گرفته است. به موازات منابع فقهی شیعه، مهم‌ترین آثار مکتوب فقهی اهل سنت نظیر «المغنی»، «الام» و «بدایة المجتهد» مطالعه شده و مقارنه میان آرا و اقوال فقیهان به عمل آمده است. این مجموعه در ۱۶ مجلد به چاپ رسیده و همه ابواب فقهی مرتبط با اموال و معاملات نظیر بیع، اجاره، مضاربه، جعاله، موارث و... را دربر گرفته است. ترجمه و تحقیق «الجمل و العقود فی العبادات» شیخ طوسی، تصحیح و تحقیق «المقنع» و «الهدایة» شیخ صدوق و آثاری نظیر آنها، نیز از دیگر آثار فقهی ایشان است.

کتاب فقهی «نصوص الاقتصاد الاسلامی؛ کتاباً و سنهً و فقهاً» یکی از مهم‌ترین آثار آیت‌الله محمد واعظ‌زاده خراسانی است. این کتاب با هدف جمع‌آوری مصادر و نصوص اصلی مرتبط با اقتصاد اسلامی به رشته تحریر درآمده و شامل آیات و تفاسیر آنها و روایات و نصوص فقهی متعلق به مسائل مالی و اقتصادی است و همه ابواب فقهی مربوط به معاملات و اموال را دربر می‌گیرد.

جامعیت این کتاب پژوهشگران را از مراجعه مستقیم به بسیاری از مصادر بی‌نیاز می‌کند؛ زیرا در حوزه‌های مرتبط با اموال و معاملات، تلاش شده است نصوص اصلی مورد نیاز از کتاب، سنت و فقه، از منابع اصلی همه مذاهب اسلامی گردآوری شود و در اختیار محققان قرار گیرد. بنابراین جمع‌آوری آرا، اقوال و فتاویٰ فرق مختلف اسلامی که محقق را به کتب و منابع اصلی هر فرقه رهنمون می‌کند، از امتیازات بارز این کتاب است و از این رو کتاب حاضر را می‌توان یکی از واسطه‌های سریع دستیابی به نصوص اصلی اسلامی در حوزه فقه معاملات و اموال نامید. چنانکه گفته شد، رویکرد این کتاب در گردآوری نصوص مربوط به حوزه فقه معاملات، توجه به آرا و اقوال همه مذاهب فقهی است. از این رو در حوزه کتاب، سنت و فقه استدلالی جنبه مقارنه به خوبی لحاظ شده است. در زمینه مطالعه آیاتی که خطوط کلی معاملات و اقتصاد اسلامی را می‌نمایانند، کتاب «کنز‌العرفان» فاضل مقداد، از دانشمندان بزرگ شیعی، و کتاب «احکام القرآن» ابوبکر جصاص، از علمای بزرگ اهل سنت

۳. کتب تقریبی

از آیت‌الله واعظ‌زاده در حوزه تقریب نیز آثار ارزشمندی برجای مانده است:

۱-۳. الوحدة الإسلامية؛ عناصرها و موانعها (مجموعه من المقالات و المحاضرات)

آنچنان که از نام و محتوای کتاب روشن است، ضرورت تحقق وحدت اسلامی، محور و هدف نوشتار قرار گرفته است. کتاب در چهار بخش تنظیم شده که در بخش نخست آن، از عناصر و موانع وحدت، همچنین چشم‌اندازها و خطرات تهدیدکننده جهان اسلام، صحبت شده است. در بخش دوم تقریب میان مذاهب اسلامی با تأکید بر مشترکات فقهی، به‌عنوان یکی از راهکارهای وقوع وحدت اسلامی معرفی شده و در بخش سوم حج به‌عنوان یکی از ظرفیت‌های مهم برای تحقق وحدت، مورد بحث قرار گرفته است و در نهایت در بخش آخر کتاب، حقیقت اسلام، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل وحدت‌بخش، معرفی شده و مورد بررسی قرار گرفته است.

۲-۳. ندای وحدت

موضوع این کتاب گفتارها و سخنرانی‌های آیت‌الله محمد واعظ‌زاده خراسانی در رابطه با «وحدت اسلامی» پیش از خطبه‌های نماز جمعه تهران در سال ۱۳۷۰ است. در مقدمه این کتاب به قلم ایشان آمده است:

«وقتی ستاد نماز جمعه تهران از من دعوت کرد، مناسب‌ترین و مهم‌ترین موضوع را مسأله وحدت اسلامی تشخیص دادم. پس بحث خود را با یک مقدمه که شامل فهرست و مطالب مربوط به وحدت اسلامی بود، آغاز کردم.»

اگرچه استاد با توجه به ترتیب موضوعی، سلسله بحث‌های خود را در ۱۰ گفتار پیش‌بینی کرده بودند و به شایستگی از عهده طرح هر بحث در فرصتی کوتاه همچون خطبه‌های نماز جمعه برآمدند، اما با توجه به ناتمام ماندن کل بحث و نیاز به تکمیل آن، نگارش موضوع یازدهم را نیز عهده‌دار شدند، بنابراین کتاب در ۱۱ گفتار تنظیم شد.

مسأله تجرید اختلافات مذهبی از سیاست‌های گذشته، پیشنهاد و راهکارهای تقریب مذاهب اسلامی، از جمله مهم‌ترین موضوعات طرح شده در کتاب حاضر است.